

Кузьмінська Оксана Юріївна

студентка 1-го курсу магістратури
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕЛЕКТРОННИЙ НОТАРІАТ

В нашій державі активно реформується судова система. Вносяться численні зміни в процесуальні кодекси, за допомогою яких дещо спрощується судовий розгляд справи. Одним з яскравих прикладів позитивних змін процесуального законодавства є створення електронного суду. Впровадження новітніх технологій планується і в нотаріаті України, тому аналіз переваг і недоліків його введення є достатньо актуальним питанням.

Одним з основних мотивів запровадження електронного нотаріату Міністерством юстиції України є надання відмінних нотаріальних послуг.

За допомогою сучасних технологій міністерством планується створення єдиного реєстру нотаріальних дій, за допомогою якого кожна особа буде мати можливість пересвідчитись у нотаріальних діях, які вчинені за його участю.

Нотаріальною Палатою України в червні 2017 року було оголошено Концепцію реформування нотаріату, яка передбачає зміну інституту нотаріату. Так, основним завданням реформи є створення та введення «цифрового нотаріату» та електронного реєстру вчинення нотаріальних дій, створення цифрового нотаріального архіву.

На даний час нотаріуси у своїй роботі використовують доступ до таких електронних джерел як: Єдиний реєстр нотаріусів, Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів, Державний реєстр обтяжень рухомого майна, Спадковий реєстр, Єдиний реєстр довіреностей, Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних-осіб підприємців та громадських формувань. Робота з такою великою кількістю реєстрів вимагає від нотаріуса багато часу і зусиль. До того ж, достовірність даних, які містяться в них не завжди відповідає дійсності. До прикладу можна взяти «нотаріальний реєстр» довіреностей. Нотаріуси вносять до цього реєстру відомості про посвідчені ними довіреності та перевіряють в ньому чинність інших довіреностей. Однак, приміром, консульські установи, що також вчиняють такі нотаріальні дії за кордоном, не мають доступу та не користуються цим реєстром. Вони не перебувають під юрисдикцією Міністерства юстиції, не вносять жодної інформації про посвідчені ними довіреності та не мають зв'язку з нотаріальною

системою України. Хоча реалізацію прав громадян України вони забезпечують. Таким чином, реєстр довіреностей не є повним [1].

Нині, нотаріус повинен постійно витрачати кошти на друк документів та шафи для їх зберігання. Тому, беззаперечно до переваг створення е-нотаріату відноситься те, що паперові архіви поступово відійдуть в минуле, а їхньою альтернативою стане електронний формат документування.

Впровадження електронного нотаріату дозволить покращити роботу нотаріусів. Оскільки, працювати в електронній базі буде набагато легше і нотаріуси швидше зможуть знайти потрібні документи. Ще одною перевагою є те, що після створення е-нотаріату він стане доступніший для суспільства. Так, особи зможуть самостійно економлячи свій час переглядати необхідні документи і при необхідності робити копії цих документів.

Проте, незважаючи на численні плюси створення електронного нотаріату тут також присутні деякі недоліки. Створення е-нотаріату потребує впровадження досконалої програми захисту файлів та їх зберігання. Так як, з розвитком цифрових технологій набуває поширення кіберзлочинність то існує ризик, що зловмисники зможуть знищити повністю весь електронний архів нотаріуса.

Прикладом такого правопорушення є вірус «Petya», запущений літом 2017 року. Коли правопорушники намагалися зламати особисті кабінети нотаріусів у Державних реєстрах та від імені нотаріусів переписували майно та знімали обтяження з транспортних засобів [2].

Досліджуючи дане питання варто звернути увагу на досвід зарубіжних країн. Так, наприклад, у Грузії Електронний реєстр нотаріальних дій Нотаріальної палати діє з 2009 р. Кожен житель Грузії може знайти та перевірити інформацію про всі нотаріальні дії, учасником яких він є. Для того, щоб знайти потрібні дані, особа, яка здійснює пошук повинна знати всі реквізити шуканого нотаріального акта. Єдина електронна нотаріальна мережа діє у Франції. Система дає можливість нотаріусам обмінюватися інформацією між собою та з третіми особами. Кожен нотаріус має ідентифікаційну картку з конфіденційним кодом, яка надає доступ не лише до електронної мережі в межах країни, а ще й до мережі європейської бази даних про заповіти та документи європейського нотаріату [3].

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити, що введення електронного нотаріату безсумнівно має більше переваг, ніж недоліків, до того ж більшість зарубіжних країн вже давно запровадили дану систему. Для впровадження в Україні е-нотаріату необхідно внести зміни до законодавства, зокрема, до закону України «Про нотаріат» в якому необхідно чітко прописати, які саме дії можуть вчинятися електронно, а які – ні. Мета електронного нотаріату – це не зведення його функцій до механічних, а в доступності нотаріату для громадян України і в збільшенні довіри суспільства до даного органу.

Список використаних джерел

1. Робота єдиного електронного реєстру спростить роботу нотаріусів [Електронний ресурс] // Юридична газета. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/robita-edinogo-elektronnogo-reestru-sprostit-robotu-notariusiv.html>.
2. Куценко С. Е-реєстр прискорить оформлення майна [Електронний ресурс] / Станіслав Куценко. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/kutsenko1/elektronnij-rejestr-priskorit-oformlennja-majna-1757808.html>.
3. Пашковська Т. «Електронний нотаріат»: необхідність назріла [Електронний ресурс] / Т. Пашковська. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://corporate.interlegal.com.ua/?p=124>.

Ключові слова: нотаріат, нотаріальні послуги, електронний реєстр, нотаріальний реєстр, е-нотаріат.

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент Орзих Ю. Г.*

Ліщинська Анастасія Станіславівна

студентка 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОКРЕМІ СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ КЛІЄНТІВ БАНКУ

В Україні захист прав споживачів фінансових послуг, в тому числі клієнтів банків, відбувається лише в загальному контексті і не регулюється спеціальним нормативно-правовим актом. Внаслідок того, що такі спеціальні способи не визначені, від цього зазвичай клієнти банківських установ.

Знаходить своє застосування та найбільш широке використання стаття 16 Цивільного кодексу, де вказано, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу.

Разом з тим, тут передбачені судові способи:

- визнання права;
- визнання правочину недійсним;
- припинення дії, яка порушує право;
- відновлення становища, яке існувало до порушення;
- примусове виконання обов'язку в натурі;
- зміна правовідношення;
- припинення правовідношення;
- відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової

шкоди;